

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра економічної кібернетики

06-11-13

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

« _____ » _____ 2018 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

«Інформаційний менеджмент»

Information management

Спеціальність: 051 Економіка

Specialty 051 Economist

Спеціалізація: Інформаційні технології в бізнесі

Specialization: Information technology in business

Рівне – 2018 рік

Робоча програма «**Інформаційний менеджмент**» для студентів за спеціальністю 051 Економіка за спеціалізацією «Інформаційні технології в бізнесі». – Рівне, НУВГП, 2018, 12 с.

Розробник: Василів В.Б., к.т.н., доцент кафедри економічної кібернетики.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики

Протокол від “ 27 ” 2018 року № 13

Завідувач кафедри економічної кібернетики

Національний університет
водного господарства
та природокористування
(П.М.Грицюк)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 051 Економіка

Протокол від “ 27 ” 06 2018 року № 8

Голова _____

© Василів В.Б. 2018 рік

© НУВГП, 2018 рік

ВСТУП

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни складена на основі ОПП, навчальної програми та навчального плану підготовки магістрів з спеціальності «Економіка» спеціалізації «Інформаційні технології в бізнесі», (Шифр за ОПП – ВППс 3).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок управління інформаційними ресурсами та інформаційними системами на об'єктах будь-якого рівня.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Інформаційний менеджмент» є складовою частиною циклу фундаментальних дисциплін для підготовки студентів за спеціальністю 051 «Економіка». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних і ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Менеджмент», «Інформаційні системи і технології», «Економіка». Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Інформаційний менеджмент виник на стику дисциплін галузі інформаційних технологій (ІТ) і практичного менеджменту в результаті вирішення завдань управління інформаційними системами (ІС) компаній і організацій.

Інформаційний менеджмент охоплює всі аспекти проблеми менеджменту у сфері створення та використання інформаційних ресурсів.

Мета інформаційного менеджменту: підвищення ефективності діяльності підприємства на основі використання інформаційних систем і технологій.

Предмет інформаційного менеджменту: процеси створення, експлуатації та розвитку ІС підприємства.

Ключові слова: Інформація, інформаційні технології, стандарти ITIL/ITSM, COBIT, ІТ-інвестицій.

Abstract

Information management emerged at the junction of disciplines in the field of information technology (IT) and practical management as a result of solving the problems of information systems management companies and organizations.

Information management covers all aspects of the management problem in the area of creation and use of information resources.

The purpose of information management: improving the efficiency of the enterprise based on the use of information systems and technologies.

The subject of information management: processes of creation, operation and development of enterprise IT.

Keywords: Information, Information Technologies, ITIL/ITSM Standards, COBIT, IT Investments.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Цикл загальної підготовки	
Модулів: 1	Спеціальність 051 Економіка	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів: 1		1	
Загальна кількість годин: 120	Спеціалізація Інформаційні технології в бізнесі	<i>Семестр:</i>	
		2	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 години СРС – 6 годин	Рівень вищої освіти: магістр	<i>Лекції:</i>	
		18	2
		<i>Практичні:</i>	
		-	
		<i>Лабораторні:</i>	
		24	6
		<i>Самостійна робота:</i>	
		78	112
<i>Вид контролю:</i> залік			

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить для денної форми навчання - 35% до 65%

2. Мета та завдання вивчення дисципліни

Мета дисципліни «Інформаційний менеджмент» - надати студентам ґрунтовних знань та вмінь у сфері управління інформаційними ресурсами та інформаційними системами на об'єктах будь-якого рівня політичних, соціальних та економічних систем в інформаційному суспільстві XXI століття.

Основні цілі та завдання дисципліни «Інформаційний менеджмент» надати студентам знання про:

- теоретико-методологічні засади управління інформаційною службою;
  - основні поняття та зміст інформаційного менеджменту;
  - прикладні методи та моделі управління інформацією.
- а також сформувати вміння і практичні навички з:
- впровадження та експлуатації інформаційних систем;
  - організації та проведення інформаційної діяльності на будь-якому об'єкті (як інформаційної, так і неінформаційної сфери);
  - управління інформаційними технологіями відповідно до міжнародних стандартів і методології;
  - аналізу та реорганізації діяльності організації з метою підвищення рівня її інформатизації.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- сутність інформації та її роль в сучасному суспільстві;
- сутність інформаційних систем, їх ефективність, класифікацію та роль;
- специфіку використання та експлуатації інформаційних систем;
- особливості формування технологічного середовища інформаційної системи;
- функціональні задачі управління та їх реалізацію в умовах розвитку інформаційних технологій;
- планування в середовищі інформаційної системи;
- специфіку формування організаційної структури в області інформатизації;
- особливості формування інноваційної політики та впровадження інноваційних програм;
- особливості управління персоналом в сфері інформатизації;
- сутність управління капіталовкладеннями в сфері інформатизації;
- формування та забезпечення комплексної захищеності інформаційних ресурсів;
- правові аспекти інформаційного менеджменту.

вміти:

- організувати інформаційне обслуговування органів управління будь-якого рівня;
- розробляти основні контури ІТ-стратегії та ІТ-політики організації залежно від конкретної ситуації;
- оцінювати рівень інформатизації об'єкта;
- аналізувати та реорганізовувати діяльність організації з метою підвищення рівня її інформатизації;
- вибирати готові ІТ-рішення, та обґрунтовувати свій вибір;
- визначати інформаційні потреби користувачів;
- виявляти резерви підвищення ефективності інформаційної діяльності структур (держави, корпорації, служби тощо) та вміти мобілізувати їх;
- вивчати, узагальнювати й впроваджувати на практиці вітчизняний і зарубіжний досвід управління інформаційними технологіями і системами, інформаційною інфраструктурою тощо.

Програма розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістрів.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Інформаційний менеджмент

ТЕМА 1. Поняття та особливості інформаційного менеджменту як сфери управління

Поняття інформаційного менеджменту. Сфера, основні задачі та цілі інформаційного менеджменту. Правові аспекти інформаційного менеджменту. Інформація для стратегічних рішень. Інформація для тактичних рішень. Інформація для вирішення оперативних питань.

ТЕМА 2. Правові засади державного регулювання інформаційної сфери.

Законодавче забезпечення інформаційної діяльності в Україні. Формування нормативно-правового поля діяльності суб'єктів інтелектуально-виробничої соціокультурної сфери. Закон України «Про інформацію». Унормування інформації як товару. Поняття інформаційних продуктів і послуг.

ТЕМА 3. Основи управління інформаційною службою: задачі, організаційна структура, проблеми

Особливості організації в сфері обробки інформації на підприємстві. Організація обробки інформації на підприємстві. Поняття — управлінська інформація. Типи та категорії управлінської інформації. Концепція сервісної моделі ІТ в діяльності інформаційної служби. Модель процесів інформаційної служби ІТІЛ/ІТSM.

ТЕМА 4. Особливості управління персоналом в сфері інформатизації

Особливості управління персоналом в сфері інформатизації. Проблеми персоналу інформаційних систем. Роль інформаційних менеджерів в організації. Роль інформації в діяльності менеджера. Менеджмент змін в прикладних сферах при їх інформатизації. Характеристика умов введення змін.

ТЕМА 5. Управління життєвим циклом інформації.

Стратегічне планування в середовищі інформаційної системи підприємства. Сутність концепції управління життєвим циклом інформації (ІLM). Бізнес-задачі та процес ІLM. Технології й архітектури ІLM-рішень. Основи стратегічного планування інформаційних систем. Організація стратегічного планування. Ефективність стратегічного планування.

ТЕМА 6. Управління інформаційними системами на сучасному етапі

Історія розвитку стандартів управління. Стандарт ERP. Стандарт MRP. Стандарт MRP-II. Характеристика APS-систем. Сутність та перспективи розвитку СІM-систем (Computer Integrated Manufacturing). Модель корпоративного управління інформаційними технологіями – ІТ Governance. Стандарти і методології, що використовуються в системі ІТ Governance.

ТЕМА 7. Моніторинг і аудит інформаційних технологій

Сутність і значення моніторингу, його роль в управлінні ІТ. Нормативно-правова база моніторингу інформаційних технологій і проведення ІТ-аудиту. Система управління ІТ і місце системи моніторингу в ній. Інструментальні засоби моніторингу ІТ. Проведення незалежних перевірок. Методичні й організаційні засади технологічного аудиту ІТ-інфраструктури. Методичні й організаційні засади аудиту інформаційної безпеки.

ТЕМА 8. Управління інформаційними технологіями за СОВІТ

Опис стандарту СОВІТ. Управління й аудит ІТ відповідно до СОВІТ. Принципи управління ІТ відповідно до СОВІТ. Принципи ІТ-аудиту відповідно до СОВІТ. Моделі проведення ІТ-аудиту. Взаємозв'язок СОВІТ з іншими методиками і стандартами Спільне використання ІТІЛ і СОВІТ.

ТЕМА 9. Економічна ефективність діяльності інформаційної служби

Поняття економічної ефективності ІС та проблеми її оцінювання. Методики оцінювання ефективності ІТ-інвестицій та їх використання. Економічна ефективність діяльності інформаційної служби організації. Вимірювання результативності інформаційної служби і збалансована система показників (BSC).

Управління капіталовкладеннями в сфері інформатизації. Прийняття рішень про інвестиції в сферу ІТ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у т.ч.			усього	у т.ч.		
		л	лаб	ср		л	лаб	інд
Змістовий модуль 1								
ТЕМА 1. Поняття та особливості інформаційного менеджменту як сфери управління	10	2	2	6	10	2	2	6
ТЕМА 2. Правові засади державного регулювання інформаційної сфери.	10	2	2	6	10			10
ТЕМА 3. Основи управління інформаційною службою: задачі, організаційна структура, проблеми	12	2	2	8	12		2	10
ТЕМА 4. Особливості управління персоналом в сфері інформатизації	16	2	4	10	16			16
ТЕМА 5. Управління життєвим циклом інформації.	16	2	4	10	16			16
ТЕМА 6. Управління інформаційними системами на сучасному етапі	12	2	2	8	12			12
ТЕМА 7. Моніторинг і аудит інформаційних технологій	12	2	2	8	12			12
ТЕМА 8. Управління інформаційними технологіями за СОВІТ	14	2	2	10	14		2	12
ТЕМА 9. Економічна ефективність діяльності інформаційної служби	18	2	4	12	18			18
Усього годин	120	18	24	78	120	2	6	112

5 Теми лабораторних робіт

№ п/п	Зміст лабораторних занять	Кількість год.	
		денна	заочна
1.	Аналіз стану існуючої інформаційної системи організації Аналіз вимог до ІС.	2	2
2.	Управління ризиками впровадження та використання ІС.	2	

3.	Оперативне планування ІС організації.	2	
4.	Стратегічне планування ІС організації	2	
5.	Створення та реалізація календарного плану створення / розвитку ІС	2	
6.	Особливості управління персоналом в сфері інформатизації	2	
7.	Моніторинг і аудит інформаційних технологій	2	
8.	Управління інформаційними технологіями за COBIT	2	2
9.	Модель корпоративного управління інформаційними технологіями – IT Governance	2	
10.	Модель процесів інформаційної служби ITIL/ITSM	2	2
11.	Оцінка економічної ефективності ІС	2	
12.	Управління капіталовкладеннями у сфері інформатизації	2	
Усього годин		24	6

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год/1 год. Занять 42*0,5=21 год.

Підготовка до контрольних заходів – 6 год на 1 кредит ЄКТС. 6*4=24 год.

Разом 45 год. Загальний обсяг самостійної роботи 78 год., відповідно на самостійне опрацювання виділяється 33 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Тема самостійної роботи	Короткий зміст	Кількість, год
1.	Сервісне програмне забезпечення.	Файлові менеджери. Методи роботи зі стиснутими даними.	4
2.	Офісне програмне забезпечення.	Поняття сучасного офісу. Електронний офіс та його програмно-технічна база. Інформаційна продукція сучасного офісу. Автоматизоване робоче місце фахівця.	4
3.	Захист інформації.	Способи та методи захисту від комп'ютерних вірусів. Антивірусні комп'ютерні програми. Поняття про електронні підписи та сертифікати.	4
4.	Електронна комерція.	Платіжні системи Internet. Маркетинг і реклама в Internet. Укладення угод через Internet.	2
5.	Соціальні мережі та перспективи їх застосування для автоматизації завдань в економіці.	Соціальні мережі в Інтернет. Мережеве суспільство. Тематичні форуми.	2

6.	Хмарні технології.	Програмне забезпечення як послуга. Інфраструктура як послуга. Приватна хмара. Публічна хмара. Хмарні обчислення.	4
7.	Рішення IBM з управління інформаційними системами	Модель інформаційних процесів ІТРМ; платформа управління ІТ-інфраструктурою IBM / Tivoli; базові технології IBM / Tivoli; технології IBM/Tivoli для бізнес-орієнтованого управління додатками і системами; технології IBM / Tivoli для малих і середніх підприємств	4
8.	Рішення Hewlett-Packard з управління інформаційними системами	Модель інформаційних процесів ІТSM ReferenceModel; програмні рішення HP OpenView; керування бізнесом; управління додатками; управління ІТ-службою; управління ідентифікацією - Identity Management; рішення HP OpenViewServiceDesk; управління ІТ-інфраструктурою; управління ІТ-ресурсами	4
9.	Підхід Microsoft до побудови керованих інформаційних систем	Методологічна основа побудови керованих ІС; інструментарій управління ІТ-інфраструктурою; Microsoft System Management Server 2003; System Center Reporting Manager 2006; Microsoft System Center Data Protection Manager 2006; Microsoft System Center Capacity Planner 2006	5
Всього годин			33

Звіт про самостійну роботу подається у вигляді конспекту з кожної теми, наведеної у таблиці. Оформлення – в окремому зошиті для самостійної роботи, або у вигляді додатків до конспекту лекцій.

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Інформаційний менеджмент» використовується інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання з застосуванням :

- лекцій у супроводі мультимедійної презентації;
- опорного роздаткового графічного матеріалу;
- індивідуальних творчих завдань при виконанні лабораторних робіт.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (25 тестів, одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з лабораторних занять – на основі перевірки виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання студентів денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
ЗМ 1 - 100									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
10	10	10	10	12	12	12	12	12	100

ЗМ 1 – змістові модулі, T1, T2 ... T9 – теми.

У заліково-екзаменаційній відомості результати навчання проставляються за двома шкалами – 100-бальною та національною. Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Шкали оцінювання

90-100	зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни „Інформаційний менеджмент”

- інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- конспект лекцій на паперовому носії;
- конспект лекцій на електронному носії;
- комплект презентацій;
- сайти виробників програмного забезпечення.

Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни „Інформаційні системи в менеджменті” студентами спеціальності 6.050.201 “Менеджмент організацій” денної та заочної форма навчання”. Розділ І. 102-68 / Василів В.Б., Борисов А.Є. – Рівне: НУВГП, 2015 -36 с

11. Рекомендована література

Базова

1. Васюхин О. В. Информационный менеджмент : Учебное пособие / О. В. Васюхин, А. В. Варзунов. — Санкт-Петербург, 2010.
2. Гринберг А.С. Информационный менеджмент / А.С. Гринберг, И.А. Король – М.:Юнити–Дана, 2003.– 250 с.
3. Василів В.Б. Інформаційні системи менеджменту персоналу: Навчальний посібник. - Рівне: НУВГП, 2014. - 148 с.

Допоміжна

1. CobIT 4.1/ Пер. с англ. — [Електронний ресурс]. Режим доступу:: <http://isasa.org/>
2. Hewlett-Packard. Решения для управления ИТ-ресурсами предприятия. — [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://hp.ru/openview/>
3. IT SERVICE MANAGEMENT (ITIL®) [Електронний ресурс] / Best Management Practice website. – Режим доступу: <http://www.best-managementpractice.com/IT-Service-Management-ITIL/>
4. Microsoft Operations Framework (MOF) . — [Електронний ресурс]. Режим доступу:: <http://www.microsoft.com/technet/solutionaccelerators/cits/mo/mof/default.aspx>
5. What is ITIL? [Електронний ресурс] / Official ITIL® Website. – Режим доступу: <http://www.ital-officialsite.com/>
6. Бон Я.В., Кеммерлинг Г., Пондман Д. Введение в ИТ Сервис-менеджмент / Под ред. Потоцкого М.Ю.; Пер. с англ. — М.: itSMF; ITExpert, 2003.
7. Брукс П. Метрики для управления ИТ-услугами / Питер Брукс; Пер. англ. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. — 283с.
8. Брызгалов А. Процессное управление ИТ-структурой организации. . — [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.iteam.ru/publications/it/section_91/article_1187/
9. Василів В. Б. Інформаційні системи в менеджменті: інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення / В. Б. Василів. - Рівне : НУВГП, 2008. - 167 с. [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua>
10. Галіцин В.К. Системи моніторингу: Монографія. – К.: КНЕУ, 2000. – 231 с.
11. Департамент систем управління CompuTel. Системи управління ИТ-інфраструктурою на базі ПО IBM Tivoli. — [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://tivoli.computel.ru/>
12. Коптелов А.К. Стандарт ITIL и MOF. — [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://businessprocess.narod.ru/index20.htm>
13. Костров А. В. Основы информационного менеджмента. 2-е изд., перераб. и доп./ А.В. Костров. — М.: Финансы и статистика, 2009.

14. Симонов, Ю.Ф. Информационный менеджмент: учебное пособие / Ю.Ф. Симонов, В.В. Бормотов. – М. : Феникс, 2006.

1. Системи моніторингу Навчальний посібник. /Укл.: В.К.Галіцин, О.П. Суслов, Н.К. Самченко - К.:КНЕУ, 2015.

12. Інформаційні ресурси

До складу інформаційних ресурсів навчальної дисципліни входять :

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>
5. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
6. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>
2. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>
3. <http://www.google.com.ua>
4. Комп'ютерне навчання продуктам і технологіям Microsoft [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.microsoft.com/learning/ru-ru/default.aspx>
5. Офіційний Веб-портал компанії Майкрософт (українською мовою) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.microsoft.com/uk-ua/default.aspx>
6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php